

 Project 101120713 LIFE22-CET-LIFE ReHABITA

Трети бюлетин LIFE ReHABITA

Юли 2025

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или CINEA. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган могат да носят отговорност за тях.

Партньорска среща в Госпич (Хърватия) по проект LIFE ReHABITA

През март партньорите проведоха своята поредна среща в Госпич (Хърватия), за да споделят идеи, отбележат напредъка в работата си и да планират предстоящи действия. Хърватският партньор DOOR организира практически семинар, по време на който всеки партньор картографира местна социална екосистема. Посетени бяха и апартаменти, обитавани от уязвими семейства в Госпич.

Постигнатото до момента ще подпомогне по-нататъшната координация по проекта, пътните карти, работата на функциониращите офиси ReHABITA, както и всички действия за подобряване на енергийната ефективност и качеството на живот на уязвимите домакинства.

Напредък по работните пакети (WP):

WP1: Управление и координация.

Провеждат се редовни партньорски срещи с цел дискутиране на постигнатото и начертаване на предстоящи цели.

WP2: Пътни карти за енергийно обновяване на уязвими сгради.

С подкрепата на местни заинтересовани страни всяка пилотна община разработва пътна карта за справяне с енергийната бедност.

WP3: Енергийно обновяване на домове: Офиси ReHABITA.

Офиси ReHABITA функционират във всички пилотни общини. Те предоставят съвети и подкрепа на уязвими семейства. Извършени са и енергийни оценки.

WP4: Насърчаване на промяна в поведението на гражданите.

Организирано обучение за промяната на енергийните навици сред уязвимите групи и насърчаване на енергийното обновяване.

WP7: Комуникационни дейности.

Създадени брошури, информационни табла и видеоклипове с цел повишаване на осведомеността. Активно публикуване в социалните медии.

Предстоящо:

WP5: Институционализиране на борбата с енергийната бедност.

Този работен пакет се фокусира върху създаването на допълнителни офиси ReHABITA извън пилотните общини и обновяването на повече домове. През септември ще стартират нови действия за укрепване на мрежата за подкрепа на семействата.

WP6: Устойчивост и модели за възпроизвеждане.

Целта ни е да възпроизведем модела и в други общини, да споделим извлечените поуки.

Създадохме [ВИДЕО](#), за да повишим осведомеността за инициативата.

Новини за LIFE ReHABITA от Хърватия

Фондът за опазване на околната среда и енергийна ефективност на Хърватия разпространи публична покана за изразяване на интерес от страна на граждани, които са в риск от енергийна бедност. Целта е събиране на информация, която ще бъде използвана за изпълнение на бъдеща публична покана за финансиране на енергийно обновяване на домовете на граждани, изложени на риск от енергийна бедност.

Фондът кани заинтересованите граждани да подадат заявление за интерес. Гражданите трябва да попълнят и представят:

- Въпросник.
- Декларация от кандидата.
- Фотодокументация на съществуваща еднофамилна къща и доказателство, че къщата съществува в съответствие със Закона за строителството.

Защо това има смисъл за LIFE ReHABITA?

Това е много добра възможност, за да се определят критериите за получаването на 100% държавна подкрепа за енергийно обновяване. В рамките на LIFE ReHABITA гражданите ще бъдат насърчавани и подкрепяни да попълнят този въпросник. DOOR работи усилено с различни институции за създаването на ясни критерии, идентифициращи енергийно бедни домакинства. Инициативата продължава опита от 2020 г., който мнозина считат за неуспешен. Подобна публична покана доведе до избор само на 115 къщи в цяла Хърватия и само 50% от отпуснатите средства бяха използвани. Един от основните проблеми тогава беше, че допустимостта бе ограничена до получатели на минимална гарантирана социална помощ, като по този начин бяха изключени значителна част от хората, които са на ръба на енергийната бедност, например: работещи лица на минимална работна заплата. Друга причина, поради която това е подходящо за LIFE ReHABITA - проектът е фокусиран върху многофамилни сгради, а определението за „енергийно обновяване на еднофамилни къщи“ в Хърватия включва и сгради, които отговарят на едно от следните две условия: до три жилища или РЗП до 600 м². Това означава, че както малките сгради (фокус на проекта), така и еднофамилните къщи ще имат възможност да кандидатстват по публичната покана, която ще бъде открита през 2025 г. Офисът ReHABITA ще съдейства на гражданите от района на Госпич при подготовката на необходимата документация.

Госпич:

Като част от проекта LIFE ReHABITA, град Госпич обяви публична покана за съфинансиране при изготвянето на енергийно обследване и енергийни сертификати за еднофамилни къщи в град Госпич. Посредством проекта за града е осигурено финансиране в размер на 30 000 евро, което беше използвано за изготвяне на необходимата техническа документация. Максималният допустим размер за еднофамилна къща беше до 500 евро (с ДДС). То покриваше на 100% разходите за енергийните обследвания и сертификати. Поканата бе отворена до 15 април 2025 г.

Информационен ден в Лорка, посветен на проекта LIFE ReHABITA

На 21 май 2025 г. на централната улица „Лас Колумнас“ в град Лорка се проведе информационна кампания по проект LIFE ReHABITA и дейностите на ReHABITA офиса. По това време в Лорка се провеждаше здравен панаир и офисът на ReHABITA имаше свой щанд. На него гражданите получаваха информация за проекта и помощта, която биха могли да получат от ReHABITA офиса във връзка с енергийното обновяване на жилищата. Целта е активизиране на борбата с енергийната бедност, повишаване на осведомеността относно смисъла в промяна на навици за устойчиво енергийно потребление и повишаване на енергийната ефективност на домовете.

Акценти от събитието:

Повече от петдесет души посетиха щанда и споделиха за основните проблеми, с които са се сблъскали: достъп до добра отоплителна система за зимния период и

охладителна система за лятото. Друг често срещан проблем е изолацията. Повечето домове имат стари прозорци, които не осигуряват адекватна изолация.

Гражданите бяха информирани, че експертите от офиса ReHABITA могат да ги консултират относно целия процес по обновяване вкл. подаване на заявление, планиране, изпълнение. Беше им предложена и възможността за среща, в рамките на която ще получат информация за достъпа до средства за финансиране. Запознати бяха и с бюлетина, от който могат да получават текуща информация за проекта при абониране за него.

Реална промяна в Плоещ чрез енергийна ефективност и социална солидарност

През последните шест месеца LIFE ReHABITA повлия осезаемо в Плоещ - доведе до реална трансформация в града посредством комбиниране на енергийна ефективност със социална отговорност. Осъществяван от Агенцията за енергийна ефективност и възобновяема енергия „АЕЗР Ploiești-Prahova“ в партньорство с община Плоещ, проектът се фокусира върху подпомагането на уязвими домакинства, които изпитват енергийна бедност посредством извършването на дейности по жилищно обновяване.

В жилищни сгради, включени в проекта, вече са започнали енергийно ефективни ремонтни дейности. Топлоизолация, подмяна на прозорци и подобрения в отоплителната система съдействат превръщането на тези домове в по-комфортни и здравословни жилищни пространства. Извършените дейности не само намаляват потреблението на енергия и подобряват качеството на живот, но и значително намаляват емисиите на CO₂. Съществена част от работата на проекта е „обслужването на едно гише“. В община Плоещ то функционира и предлага насоки и консултации за граждани, интересувани се от енергийно ефективно обновяване на домове. АЕЗР има водеща роля в улесняването на комуникацията между публичните институции и гражданското общество. На 27 ноември 2024 г. АЕЗР и РМР организираха семинар, който събра неправителствени организации и доставчици на социални услуги с цел укрепване на местното сътрудничество за справяне с проблемите на енергийната бедност.

На 14 януари 2025 г. бе проведен семинар в партньорство с асоциация на собственици на жилища от наскоро реновирана сграда. Срещата предостави възможност на гражданите да споделят опит и опишат конкретните ползи от реализираното обновяване. ReHABITA не е просто инициатива с технически характер, а проект който съдейства в процеса на преобразяване на Плоещ към един по-устойчив град. Информационни табла, поставени на входовете на сгради, включени в програмата, информират жителите за процеса на обновяване и изграждат прозрачност около публичните инвестиции. Тази видимост засилва гражданската ангажираност и насърчава жителите да вземат активно участие в енергийния преход на града. Извършеното досега е само началото – очаква се през следващите месеци да бъдат включени още сгради.

Енергийна Агенция - Пловдив съдейства за намаляване на енергийната бедност с първия си офис ReHABITA

Проектът LIFE ReHABITA има за цел да облекчи енергийната бедност чрез насърчаване на дълбоко енергийно обновяване на енергийно неефективните домове на уязвими семейства в общините Лорка (Испания), Пloeщ (Румъния), Пловдив (България), Салдус (Латвия) и Госпич (Хърватия).

Въпреки всички предимства, които едно цялостно обновяване би имало върху качеството на живот на уязвимите семейства, гражданите продължават да възприемат обновяването като проблем, а не като възможност. За да се преодолее тази бариера, проектът създаде офиси ReHABITA (обслужване на едно гише), в които се предоставя консултиране за жилищно обновяване в някои от най-необлагодетелстваните квартали на участващите общини. В тези офиси експертите подкрепят гражданите по време на целия процес на обновяване.

Концепцията на ReHABITA one-stop-shop в Пловдив беше представена по време на ManagEnergy Master Class #7 за обслужване на едно гише (OSS)

Майсторският клас на ManagEnergy имаше за цел да осигури на енергийните агенции, регионалните и местните власти в цяла Европа умения и знания за насърчаване, стимулиране и развитие на проекти за устойчива енергия в Европа. Седмото издание на майсторския клас беше фокусирано върху обслужването на едно гише за енергийно обновяване на жилищни сгради и обхващаше проектирането, разработването и експлоатацията на OSS за модернизиране на жилищни сгради.

Сесиите бяха фокусирани върху:

- Анализ на пазара и модели на OSS
- Определяне на обхвата на операциите (техническа поддръжка, финанси и др.)
- Финансови модели и оценка на риска
- Политически и правни съображения.

На присъствената сесия на 22 и 23 януари 2025 г. в Брюксел, Белгия, Милена Агопян от Енергийна Агенция - Пловдив представи създаденият в Пловдив офис ReHABITA за обслужване на едно гише. OSS е създадено в рамките на проекта LIFE ReHABITA с цел да бъде иновативна и цялостна стратегия за справяне с нарастващия проблем с енергийната бедност в Европа. Целта на OSS е не само да подобри енергийната ефективност в домовете чрез обновяване, но и да насърчи по-голяма осведоменост относно значението на възприемането на навици за устойчиво потребление на енергия.

За да повиши осведомеността относно функциониращия офис по ReHABITA в града, Енергийна Агенция - Пловдив предприе инициатива за популяризирането му сред пловдивската общественост. Плакатен винил, представящ експертното техническо консултиране и услуги, които гражданите могат да получат, бе монтиран в центъра на града. Мястото бе избрано заради добрата си видимост и интензивния пешеходен поток.

В края на януари 2025 г. Енергийна Агенция - Пловдив организира обучителен семинар за строителни компании, фокусиран върху комуникацията с уязвими граждани. По време на сесията беше представена концепцията за План, насочен към намаляване на неудобствата за жителите по време на ремонтни дейности.

През март се проведе третата среща на заинтересованите страни в подкрепа на съвместното създаване и прилагане на пътна карта, насочена към справяне с енергийната бедност и борба с нея. Събитието събра представители на местната власт, енергийни експерти, неправителствени организации и професионални камари. Основната цел бе да се насърчи съвместното сътрудничество и да се съберат мнения относно приложението на пътната карта.

По време на срещата участниците направиха преглед на съществуващите политики в България, свързани с енергийната бедност, обсъдиха тяхната ефективност. Представени бяха и резултатите от енергийните проучвания на сто домакинства от град Пловдив, от които бяха генерирани ценни данни за пътната карта. Създаден бе проект на писмо за сътрудничество като инструмент за ангажиране на други общини, заинтересовани от възпроизвеждане на подхода на проекта. Бяха идентифицирани и потенциални общини, които биха могли да репликират подхода.

Проектът LIFE ReHABITA възприема цялостен и приобщаващ подход за справяне с енергийната бедност, като комбинира усилията за техническо обновяване със социална подкрепа и стратегическо сътрудничество. Моделът на база на функциониращите офиси за експертно консултиране (ReHABITA OSS model), доказва как местните агенции могат да се превърнат в двигатели на устойчива промяна, като предлагат практическа помощ, ангажират заинтересованите страни и повишават осведомеността. Чрез структурирано обучение, работа с обществеността и координирано планиране, проектът не само подкрепя уязвимите домакинства, но и полага основите за дългосрочни решения в европейски мащаб.

Енергийна Агенция - Пловдив отбелязва 25^{та} си годишнина. LIFE ReHABITA бе представен в рамките международна конференция по този повод

Международната конференция „Българските и европейски умни градове заедно“ и Кръглата маса „Бъдещето на нашите градове“, организирани от Енергийна Агенция -Пловдив по повод 25^{та} ѝ годишнина, се проведеха от 29 до 30 април в Пловдив. Събитието се превърна в среща не само на лидери, новатори и визионери, запалени по градското развитие, но и като колективна гражданска общност, отбелязваща важен етап в развитието на годишнина на Енергийна Агенция - Пловдив.

Основният фокус беше поставен върху разбирането, че концепцията за „умния град“ надхвърля обикновените технологии, възплъзвайки холистичен подход, интегриращ интелигентна инфраструктура, ефективни енергийни системи, ефективно управление на отпадъците и приобщаващо градско планиране, като целта е създаване на адаптивна и екологична градска среда с участието на гражданите.

Събитието бе под патронажа на проф. Христина Янчева, която официално го откри с приветствие към целия екип на Енергийна Агенция - Пловдив. Проф. Янчева подчерта, че „в свят на бурно технологично развитие, концепцията за умен град вече не е визия за бъдещето, а настояще и необходимост. Свързаността, дигитализацията, зеленият преход и поставянето на гражданите в центъра на политиките са основните стълбове, върху които трябва да изградиме съвременните градски пространства“. Проф. Янчева също така изрази най-искрена признателност за труда и постиженията на Агенцията през годините, както и пожела сили и вдъхновение за нови успехи и постижения.

В официалното откриване на събитието участва също така и заместник-кмета с ресор „Строителство, инвестиции и общинска собственост“ в община Пловдив, г-н Хакъ Сакъбов, който в своето приветствено слово подчерта, че „успехите на Енергийна Агенция - Пловдив са плод на екипната работа, ангажимента и професионализма на всички нейни служители, партньори и заинтересовани страни.

Благодарение на усилията и отдадеността, Енергийна Агенция - Пловдив успя да се утвърди като лидер в своята област и да вдъхнови много хора и организации да се ангажират с постигането на устойчиво енергийно бъдеще.“

В рамките на конферентната част участие взеха представители на Европейската инвестиционна банка, Европейската федерация на агенциите и регионите за енергия и околна среда, Регионална агенция по енергетика и климат на Северозападна Хърватия, Енергийна Агенция на Мазовия, Агенция за устойчиво енергийно развитие – Модена, Община Габрово и Столична община.

Представени бяха теми, свързани с умните градове и общности, енергийните агенции като съюзници на местните власти в сградното обновяване, енергийни общности за стимулиране на местния енергиен преход, стратегическо енергийно планиране и развитие, енергийни общности за отопление и охлаждане, добри практики от Община Габрово и Столична община. Бяха споделени знания, добри практики, дадени иновативни идеи, в съответствие с общата визия за интелигентни градове.

Проявата бе посетена от представители на национални министерства и институции, общински експерти, представители на други енергийни агенции, НПО и бизнеса.

През втория ден се проведе и Кръгла маса с тема „Бъдещето на нашите градове“. Български и европейски енергийни експерти, представители на НПО, общини и институции обсъдиха приоритетите на устойчивите градове за нисковъглеродно бъдеще и как да се балансира развитието с опазването на околната среда и намаляване на въглеродните емисии.

Снимки: Енергийна Агенция – Пловдив

Жителите на Брочени (община Салдус) научават за всеобхватните ползи от обновяването на сградите

Информативно събитие в рамките на проект ReHABITA бе проведено наскоро в многофамилна жилищна сграда в община Салдус. На собствениците бе представен преглед на планирания ремонт на сградата им. Тази инициатива ще предложи редица предимства, подобрявайки условията на живот на жителите.

Ползи от реновирането на многофамилни жилищни сгради:

- Намалени сметки за отопление и топла вода: внедряването на енергийно ефективни мерки ще доведе до значително намаляване на разходите за отопление и топла вода, осигурявайки значителни икономии за жителите.
- Подобрени нива на комфорт: ремонтът ще реши проблеми, свързани с изолацията и вентилацията, осигурявайки по-постоянни температури в помещенията през цялата година.
- Намалени разходи за поддръжка: модернизирани сградните системи и инфраструктурата ще намали текущите разходи за поддръжка.

- Възстановяване на сградна конструкция: ремонтът ще възстанови ключови структурни елементи, правейки сградата по-устойчива на външни взаимодействия.
- Намаляване на рисковете от енергийна бедност посредством намаляване на енергийното потребление и разходите за енергия.

Изнесената презентация не само подчерта техническите аспекти на енергийното обновяване, но и акцентира на положителното въздействие върху качеството на живот на жителите.

С напредването на проекта, регулярното взаимодействие с жителите ще остане приоритет. Редовните срещи ще гарантират, че всички заинтересовани страни са добре информирани и активно участват в трансформацията на своите жилищни пространства.

Салдус ReHABITA: Работим заедно за по-добри домове

През февруари месец община Салдус и EKODOMA събраха управители на сгради, асоциации на собственици на жилищни сгради и местни компании за втория Форум за управление на жилищни сгради като част от проекта LIFE ReHABITA. Около 50 участници споделиха опит, идеи и примери от реалния живот за управление и подобряване на жилищни сгради.

По време на форума работната група на LIFE ReHABITA, съставена от представители на местните власти и доуправители на сгради, също проведе своя среща, за да обсъди готовността на жителите за обновяване на сградите им. Групата започна събирането на необходимата информация и планира следващи стъпки.

През март екипът на проекта се срещна с жители от улица „Сколас“ 25 в Брочени, една от двете жилищни сгради, избрани за обновяване по проекта. Жителите получиха информация за резултатите от техническата проверка и доклада за енергийните характеристики.

Ръководителят на проекта Андра Каулия Островска участваше в международната среща на LIFE ReHABITA в Госпич, Хърватия от страна на община Салдус. Партньорите обмениха идеи за намаляване на енергийната бедност и подобряване на енергийната ефективност в жилищните сгради. Посредством реализирането на местни инициативи и международно сътрудничество, община Салдус продължава своя напредък към постигането на по-енергийно ефективни домове за своите жители.